

Sosialurin

90

24. mai eru 90 ár liðin, síðani fyrsti Sosialurin kom út. Í hesari greinarøð leita vit aftur til gomul bløð og finna fram ymiskt áhugavert tilfar

SOSIALURIN 1950

Fólkaflokkurin hevur avreitt seg til Sambandið

Sosialurin 9. desember 1950: – Valdu afturhaldsmannin Kr. Djurhuus til løgmann

1950:

Sosialurin skrivar:

Mjólkaprísir

Mjólkaprísirnir í Føroyum liggja lang oman fyri mjólkaprísir í Danmark, Noreg og Svøríki. Soleiðis kostar ein litur av mjólk í Føroyum 78 oyru, Keypmannahavn og Oslo 48 oyru, Stockholm 53 oyru.

Lærari í 25 ár

Mikudagin 15. november hevði S. E. Matras verið lærari í 25 ár.

Umframt starvið sum lærari við kommunuskúlan hevur Matras í fleiri ár verið leiðari fyri handilsskúlanum í Tórshavn.

Nøkur av strísárunum miklu var hann blaðstjóri á Tingakrossi.

Føroya Sosial-Demokraturn ynskir honum til lukku við hátíðardegnum.

Vanlukka í Sørvági

Mikukvøldið hendi tann syrgiliga vanlukka í Sørvøgi, at hin 25 ára gamli, ógifti, Herluf Olsen datt niður millum trolarin »Nýpuberg« og bryggjuna og druknaði.

»Oyrnafjall« komið

Seinasta mánadag kom »Oyrnafjall« á Tvøryri við 3500 tonsum av salti úr Norð-urafriku.

Saltið verður uppskipað á Drelnesi.

»Drotningin« farin til Grønlands

Næstseinasta friggjakvøld fór »Drotningin« av Havnini til Grønlands eftir dønum, ið arbeiðt hava í Grønlandi í summar.

Í Grønlandi verður lat at í fyra støðu eftir teimum 300 danskarunum, ið hon skal hava heimaftur við.

Um alt gongur eftir ætlan verður hon aftur í Keypmannahavn 2. desember.

Sosialurin er firtin í skrivning síni um løgmansvalið eftir løgtingsvalið í 1950, tá blaðið skrivar soleiðis:

»Í evstu stund gekk hitt samlaða afturhaldið, Fólkaflokkurin og Sambandsflokkurin, saman um at velja løgmann.

Mikudagin varð boðað frá, at løgmansvalið skuldi fara fram. Davdsen var burturstaddur og S. P. Zachariasen var sjúkur. Valið varð tí útsett til kl. 8 s. p. hósdeg.

Langt áðrenn ásettu tíð vóru áhoyraraplássini í tinginum upptikin. Í gongini og uttan fyri tinghúsið var hópur av fólki.

Klokkan fór av átta, áðrenn nakar sambandsmaður ella fólkaflokksmaður vísti seg. Loynisamráðingarnar fóru fram.

Fundurin varð so settur, og Th. Petersen bað frá formanspallinum um uppskot til løgmansvalevni.

P. M. Dam skeyt upp á H. J. Jacobsen, búnaðarráðgeva. (Heðin Brú, red) Aftaná reisti Poul Petersen seg upp og bað um at fáa fundin útsettan ein hálvan tíma. Fundurin var so slitin.

Tann hálvi tímin – avreið-ingartími Fólkafloksins

Sambandsmenn fóru beinanvegin oman í rúm sitt í tinghúsinum, og fólkafloksmenn upp á loftið. Javnaðarmenn, sjálvstýrismenn og tjóðveldismenn sótu í andleysum spenningi og bíðaðu í tingsalinum, bíðaði meðan Fólkaflokkurin avreddi.

Tá ein løta var gingin kom Hákun Djurhuus niður av loftinum og inn til sambandsmenn. Drúgva løtu var hann inni. Kom so út aftur og varð verandi eina løtu í rúminum við síðuna av, til hann aftur var kallaður inn til sambandsmenn. Skjótt aftaná kom

Tingmanningin valskeiðið 1950-54. Myndin er tikin í 1952

hann út aftur og fór aftur á loftið, avreiðingin var lokin.

Sambandsmenn høvdu egnt línuna, og Hákun við øllum Fólkaflokkinum hevði gloypt sambandsagninum – ordiliga kýkað.

Fundurin uppafurtkin, løgmansvalið

Hálvi tímin var gingin – sera skjótt høvdu teir avreitt fundurin var settur av nýggjum, og farið varð undir atkvøðugreiðsluna.

Fyrsta atkvøðingin gav hetta úrslit: **Th. Petersen** 8 atkv.

Andras Samuelsen 7 atkv.

H. J. Jacobsen 6 atkv

H. v. Høgadalsá atkv

Blankar atkv (sjálvst)

So var komið til aðru atkvøðing.

Áhoyrarnir og nógvir av tingmonnum sótu í andleysum spenningi. J. Chr. Olsen býtti seðlarnar út, ting-

menn skrivaðu, summir ógvuliga fáleiddir, seðlarnir savnaðir saman, og Th. Petersen las atkvøðurnar upp:

Kristian Djurhuus 13 atkv

H. J. Jacobsen 6 atkv

H. v. Høgadalsá 2 atkv

Tingmenn og áhoyrarar gløddu við. Dam og fleiri við honum fingi illa hildið sær fyri látri. Fólkafloksmenn sótu í orðsins sanna týðningi sum lundar slignir á nevið. Ja, í sannheit, hart og beikst mátti hetta kenst. Beiskur mundi hesin sambandskalikurin vera at tøma hjá fólkaflokksmonnum.

Vert er at leggja til merkis, at tveir sambandsmenn hava ikki atkvøtt (tær blanku atkvøðurnar) Tr. Samuelsen og annar. Seinni ferð atkvøddu sjálvstýrismenn saman við javnaðarmonnum.

Atkvøðubýtið

Persónliga atkvøðubýtið hjá tingmonnum, valdir í 1950:	
1 P. M. Dam	552
2 Th. Petersen	443
3 Johan M. F. Poulsen	377
4 Martin Holm	303
5 Jens Chr. Olsen	243
6 Hákun Djurhuus	242
7 Poul Petersen	234
8 Einar Waag	218
9 O. F. Joensen	205
10 J. F. Øregaard	202
11 Kr. Djurhuus	194
12 Hans Iversen	193
13 S.Z. Zacharisen	191
14 Hanus við Høgadalsá	190
15 J. P. Davidsen	185
16 J. H. Danbjørg	166
17 Fr. Bláhamar	164
18 Poul Niclasen	157
19 A. Sørensen	146
20 Sámal Ellefsen	128
21 J. P. Henriksen	128
22 Johan Kallsoy	121
23 Richard Long	81
24 D. P. Danielsen	73
25 Søren Danielsen	67

1950: Málsliga kryplingin vindur upp á seg

Føroyingar eiga góða útvarpsstøð – Tórshavnar radio. Nakrar útvarpsroyndir hava verið gjørdar seinnu tíðina – síðast frá samfundsfundinum í Ebebezer. Avbera væl hevur hoyrt um al landið.

Hví ikki nýta hesa radiostøðina til dagligt útvarp, ið tøvrvur okkum føroyingum so stórliga?

Hava einstakar samkomur ráð

til at nýta útvarpið, hevur hitt føroyska samfelagið enn størri móguleikar, og hesir móguleikar eiga at troystast út í ytstu æsir, ikki minst fyri at byrgja fyri tí málsligu kryplingini, ið dagliga vindur upp á seg.

Thorstein Petersen Færøernes president

Sosialurin skrivar soleiðis 25. november í 1950:

»Enn er eingin avgerð tikin um, hvør ið skal skipa landsstýrið.

Samráðingar fara fram flokka-anna millum, men higartil er einki frætt um nakað endaligt úrslit.

Útvarpstíðindi frá Oslo hósdeginn vildi vera við, at Th. Petersen var valdur til »Færøernes president«, men hetta hevur einki við nakran veruleika at gera.

Møguliga verður úrslitið av landsstýrissetanini at frætta í komandi viku.»